

**Totalreform av lagstiftningen om
informationshanteringen inom social-
och hälsovården**
Viktiga förslag om journalhandlingar

Anna Kärkkäinen
Specialsakkunnig

1.9.2022

Målen för totalreformen av lagstiftningen om informationshanteringen inom social- och hälsovården i det första skedet (2020–2023)

- Syftet är en enhetlig lag om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården, inklusive bestämmelser om behandling av kunduppgifter och handlingar (inkl. utlämnande), riksomfattande informationssystemtjänster samt bestämmelser om styrningen av informationshanteringen.
 - Lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården
 - Lagar som ska slås samman: lagen om elektronisk behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården, förordningen om journalhandlingar och lagen om klienthandlingar inom socialvården samt den reglering av informationshanteringen som ingår i klient- och patientlagarna
- Dessutom genomförs den reglering som den riksomfattande medicineringslistan förutsätter.
- Ändringar även i bland annat lagen om elektroniska recept och lagen om Institutet för hälsa och välfärd.
- Avsikten är att lämna propositionen till riksdagen i september 2022.
- Lagarna träder i kraft den 1 januari 2024 med flera övergångsperioder fram till 2029.

Utformningen av utkastet till kunduppgiftslagen

Avsnitt 1. Behandling av kunduppgifter

1. Allmänna bestämmelser
2. Principer för behandling av kunduppgifter
3. Registerföring av kunduppgifter
4. Principer för behandling av kundhandlingar
5. Patienthandlingar
6. Klienthandlingar inom socialvården
7. Dokumentering i sektorsövergripande samarbete
8. Rätt att få information och utlämnande av uppgifter

Avsnitt 2. Informationssystem inom social- och hälsovården

9. Riksomfattande informationssystemtjänster
10. Egenkontroll av informationssäkerhet och dataskydd
11. Informationssystemens och välbefinnandeapplikationernas användningsändamål och ibruktagande
12. Väsentliga krav på informationssystem och välfärdsapplikationer
13. Övervakning av informationssystem

Avsnitt 3. Särskilda bestämmelser

14. Särskilda bestämmelser
15. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Rätt att få uppgifter inom social- och hälsovården

- Rätt att få uppgifter mellan socialvården och hälso- och sjukvården
 - I regel krävs ett tillstånd för utlämnande, där kunden specificerar vilka uppgifter tillståndet gäller
 - Tillstånd för utlämnande krävs inte, om det är fråga om en tjänst som är gemensam för social- och hälsovården eller om kunden inte är i stånd att besluta om beviljande av tillstånd
- Rätt att få uppgifter vid utlämnande mellan tjänstetillhandahållare inom social- och hälsovården
 - utlämnande inom sektorn, det vill säga mellan tjänstetillhandahållare (och register) inom hälso- och sjukvården samt mellan tjänstetillhandahållare inom socialvården
 - kräver ett omfattande tillstånd för utlämnande vars omfattning kan begränsas med hjälp av förbud – motsvarar det nuvarande samtycket till utlämnande i Kanta-systemet, utvidgas även till andra utlämningssätt
 - Tillstånd för utlämnande krävs inte, om kunden inte är i stånd att besluta om beviljande av tillstånd eller om en tjänstetillhandahållare inom socialvården har någon annan i lag angiven rätt att få uppgifter
 - rätten att få uppgifter tillgodoses i första hand med hjälp av Kanta-tjänsten, men kan också tillgodoses på annat sätt

Förslag om behandlingen av kundhandlingar

- Grundläggande krav för behandling av kundhandlingar är bland annat
 - lagring av handlingar i Kanta-systemet utan dröjsmål efter det att handlingen har färdigställts
 - förvaringstider, arkivering och förstöring av handlingar och biologiska prov
- Reglering av journalhandlingar på lagnivå, motsvarar den nuvarande förordningen om journalhandlingar
 - Anteckningar om en minderårigs beslutsförmåga – införts möjlighet att producera standarddata för små barn (se nästa sida)
 - Bestämmelser om särskilt känsliga patientuppgifter utfärdas genom SHM:s förordning
 - Definition av recept som journalhandling, engångsregistrering
- Dokumentering i sektorsövergripande samarbete
 - Separat reglering för tjänster som är gemensamma för social- och hälsovården, samarbete mellan socialvården och hälso- och sjukvården och samarbete med andra aktörer

Anteckningar om en minderårigs beslutsförmåga (34 §)

- När en minderårig person är patient inom hälso- och sjukvården, ska det för varje servicehändelse antecknas om den minderåriga själv har varit i stånd att besluta om sin vård på det sätt som avses i 7 § i patientlagen. Av anteckningarna ska också framgå om en minderårig patient som är i stånd att besluta om sin vård tillåter att uppgifter om hans eller hennes hälsotillstånd eller om vården i fråga lämnas till vårdnadshavaren, någon annan laglig företrädare eller någon annan som har rätt att få uppgifter eller om den minderåriga i enlighet med 51 § 1 mom. har förbjudit att uppgifterna lämnas.
- När ett barn under 12 år är patient kan informationssystemet som standardvärde för handlingarna ge information om att barnet inte har varit i stånd att besluta om sin vård. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska vid behov ändra uppgiften, om barnet är i stånd att besluta om sin vård.

Om bedömning och registrering av beslutsförmågan

- Skyldigheten enligt patientlagen att bedöma ett minderårigt barns beslutsförmåga förblir oförändrad och den har inga åldersgränser
- Även om informationssystemet som standardvärde för barn under 12 år kan ge information om att barnet inte har varit i stånd att bestämma om sin vård, elimineras inte skyldigheten att bedöma barnets beslutsförmåga.
- Vid behov ska uppgifterna i informationssystemet ändras om barnet har beslutsförmåga.
- Syftet med ändringen är att minska registreringsbördan, inte att minska skyldigheten att bedöma beslutsförmågan.

Tack!

